

Udgifter til sociale ydelser mill. kr..	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	1993 %	2003 %
Udgifter i alt	279788	308633	316448	324723	330218	339788	351847	362984	379163	397507	420124	100,0	100,0
Udgifter vedr.													
Sygdom	52685	54321	56466	57602	59820	65571	68905	73276	76843	82782	86125	18,8	20,5
Invaliditet, handicap	23817	29351	33545	34782	35781	39261	42603	43466	47352	51899	56589	8,5	13,5
Arbejdsskader	2648	1626	x	x	x	x	x	x	x	x	x	0,9	.
Alderdom	96141	114122	118906	126014	129970	130034	133678	138098	143892	149711	156267	34,4	37,2
Efterladte**	193	194	193	189	188	182	173	147	143	143	143	0,1	0,0
Familier	33377	37933	39128	40345	41669	44080	45789	477657	50240	52877	55615	11,9	13,2
Beskæftigelse	50543	50430	46677	44878	41733	39626	39241	38251	37951	36552	41337	18,1	9,8
Bolig	7265	7530	7738	7804	8086	8396	8553	8574	8809	9155	9747	2,6	2,3
Andre ydelser ***	13117	13125	13795	13109	13153	12638	12905	13514	13933	14388	14300	4,7	3,4

* incl. AFP, FAFP og delpension **begravelseshjælp *** især kontanthjælp efter bistandslov og LG

Sociale udgifter i alt, procent af BNP	31,9	32,9	322,2	31,4	30,4	29,9	29,7	28,4	29,0	30,1	30,9
Kontantydelse	20,1	21,1	20,5	19,9	19,0	18,1	17,7	17,0	17,3	17,8	18,5
Naturalydelser	11,0	10,8	10,8	10,7	10,7	10,9	11,2	10,6	10,9	11,5	11,6
Administration	0,8	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9

Sociale udgifter, faste priser (2003-priser). I alt mill. kr.	349327	377846	379596	381398	379520	383516	387321	388393	396196	404200	420124
Kontantydelse	226154	249982	249460	247664	242765	239310	237785	239339	243618	245084	258040
Naturalydelser	123188	127875	131156	133734	136753	144197	149541	149045	152582	159132	162084
Kroner pr. indbygger	67328	72578	72538	72467	71811	72432	72780	72738	73985	75210	77986
heraf kontantydelse	43587	48016	47476	47057	45935	45117	44681	44823	45493	45603	47899

Finansiering mill.kr.													
Indbetalt i alt	315793	353710	358533	366516	374558	387932	401919	417271	445605	463089	494484	100,0	100,0
Staten	144570	150249	133736	126780	121112	117621	114728	111448	114537	115323	126919	45,8	25,7
Kommuner og amter	110194	115345	117100	122281	128918	139255	147178	154982	164473	174317	184581	34,9	37,3
Arbejdsgivere*	21480	35192	36303	37624	32837	34643	37171	38155	41550	44854	47788	6,8	9,7
Sikrede	14829	31326	48905	56425	67722	71474	77252	84696	94015	100894	102182	4,7	20,7
Renteindtægter, netto	21656	21598	22490	23406	23969	24938	25589	27989	31030	27701	33014	6,9	6,7
Indgået i alt – udgifter til ydelser i alt	32935	45077	42085	41794	44339	48144	50072	54288	66442	65583	74360		
heraf administration	7470	8749	9007	8907	9069	9523	10111	10515	11195	11738	12465		

* herunder stats, kommuners og amters pensionsudgifter vedr. eget personale

Kilde: Statistisk tiårsoversigt 2005.

Bilag

1	Sociale udgifter 1995-2005	325
2	Aftægtskontrakt	326
3	Socialpolitiske filtreringsbestemmelser og do. regelsæt	330
4	Historien og socialpolitikken	340

Gjenpart.

For Dokumenter af
2° Kl. som angaar
3320 Kr. Taxt 5 Kr 5o Øre

A f t æ g t s c o n t r a c t .

Underskrevne Maren Eriksdatter, Enke efter
Gaardfæster Hans Pedersen af Lundby Mark under
Stamhuset Thorseng afstaar og fra siger mig herved
min Fæsteret til min i Fæste havende Gaard samme-
steds til 1° April d.a. til Fordel for Stamhuset Thorseng,
imod at Stamhusbesidderen for min Levetid tilsikrer
mig følgende aarlige Aftægt:

1. Til Aftægtsbolig forbeholder jeg mig de i den sydvest-
lige Ende af bemeldte Gaards Stuehus værende trende
Værelser, nemlig: Sovekammeret, Gjestekammeret
og Storstuen, tilligemed Loftsrummet over disse
Værelser, hvilket Loftsrum, hvortil indrettes egen
Opgang, frahegnes det øvrige Loftsrum, ved en Brædde-
væg. Tillige forbeholder jeg mig fri Raadighed over
det mig tilhørende Brændehus.. Jeg indretter selv min
Aftægtsbolig for egen Regning; derimod paahviler den
aarlige Vedligeholdelse Stamhuset eller Besidderen
af Gaarden.
2. Til mit Underhold ydes mig aarlig:
 - a. 100 Kr, skriver ét Hundrede Kroner, der udbetales
mig 1° April og i 1° Octbr., hver Gang med Halvdelen,
første Gang 1° Octbr. d. a.
 - b. 800 p, skriver otte Hundrede Pund, Rug
400 p, skriver fire Hundrede Pund, Byg
150 p, skriver ét Hundrede halvtredsindstyve Pund, Havre,
12 Skpr, skriver tolv Skjepper, Kartoffler,
sunde og vel rensede Varer, der henlægges hvor jeg
ønsker det i min Leilighed. Kornet føres frit til og fra
Mølle, og Brødet forrbages frit. Kornet saa-
velsom Kartofflerne leveres mig efterhaanden som jeg
ønsker det.
 - c. 80 p, skriver firsindstyve Pund, Smør, hvoraf Halvdelen
Sommer = Halvdelen Vintersmør, der leveres efterhaanden

- som jeg bruger det, dog ei med mindre end 2 Pund ad Gangen.
- d. 16 p, skriver sexten Pund afsmeltet, hjemmelavet Svinefedt, der leveres mig i Slagtetiden.
 - e. 32 p, skriver tredive to Pund, Ost, der leveres, når jeg ønsker det,
 - f. 4 Lp, skriver fire Lispund, Midterflæsk) leveres i Novbr.
4 Lp, skriver fire Lispund, Bagflæsk) Maaned og røges frit.
 - g. 1, skriver en fed Gaas, der leveres til Mortensdag,
 - h. 2, skriver To levende Lam med Ulden paa, hvert til mindst 36 Pund slagtet, leveres mig til den Tid jeg ønsker at slagte dem,
 - i. 2 Potter, skriver to Potter nymalket Mælk daglig fra 1" Novbr. til 1" Mai, og 3 Potter, skriver tre Potter nymalket mælk daglig fra 1" Mai til 1" Novbr, der leveres mig hver aften.
 - j. 1 Snes, skriver én sSnes friske ÆG maanedlig til hvad tid jeg ønsker det
 - k. 5 Kdr., skriver fem Kander godt Øl ugentlig efterhaanden som jeg forlanger det.
 - l. 1 Lp, skriver ét Lispund heglet Hør aarlig, hvis jeg ønsker det.
 - m. 3 Fvn, skriver tre Favne storslaaet Bøgebrænde, og 2 Læs, skriver to Læs Risbrænde, aarligt, der alt leveres mig i rette Skovningstid, sauges, hugges, tørres og indsættes i mit Brændehus inden August Maanedes Begyndelse.
 - n. Jeg forbeholder mig Frugten af 2 Træer i Haven, hvilke to Træer jeg En Gang for Alle udvælger, og hvoraf jeg høster Frugten.
 - o. Ligesaa forbeholder jeg mig den lille Have, der ligger ved det nordøstlige hjørne af Gaarden.
 - p. Stamhuset eller Gaardens Besidder er pligtig til at befordre mig for min egen Person frem og tilbage 12, skriver tolv Gange aarlig med Heste og Vogn til hvilket sted her paa Øen, jeg ønsker det, dog ikke over en halv Dag ad Gangen, og kan saadan Befordring ikke fordres i Pløje-, Sæde- eller Høsttiden, hvis det skulle være Yderen ubeqvemt.

Det bemærkes at det hertil brugte stemplede Papir er efter Loven af 19te Febr. 1861 beregnet saaledes:

Penge	100 Kr	” Øre
800 Pund Rug . . .	50 -	--
400 - Byg . . .	30 -	--
150 - Hvede	10 -	--
12 Skpr Kartoffler	10 -	--
80 Pund Smør . . .	70 -	--
16 - Fedt	10 -	--
32 - Ost	6 -	--
8 Lisp. Flæsk . . .	50 -	--
1 Gaas	6 -	--
2 Lam	35 -	--
2 Ptr. Mælk dgl. om Vinteren)		
3 - - - - Sommeren)	77 -	--
12 Snese Æg	10 -	--
5 Kdr. Øl ugentlig	30 -	--
1 Lisp. Hør	10 -	--
3 Fvn. Klovbr. . . .	50 -	--
2 Læs Risbr.	5 -	--
Frugten af 2 Træer i Haven	10 -	--
12 Kjøreægter og Bef. for Læge	30 -	--
Vadsk og Bagning	15 -	--
Husl.	30 -	--

tilsammen 644 Kr ”Ø

der fem Gange taget udgjør

3220 Kr ”Ø

Aftægsbol.s Indretning 100 - --

Summa 3320 Kr ”Ø

Læst Inden Thorseng Birks Ret den 29te Juni 1892 og protokolleret i Pantebog Nr. 8 Fol. 28.

Christensen

(L. S.)

Gjenpartens Rigtighed attesteres

SOCIALPOLITISKE FILTRERINGSBESTEMMELSER OG do. REGELSÆT

Den socialpolitiske tradition opdeler de regler, gennem hvilke de sociale ydelsessystemer er organiseret, i 5 kategorier:

personkreds - tildelingsregler - udmålingsregler - finansiering - administration

De tre førstnævnte typer af regler benævnes ofte under ét som *de socialpolitiske filtre*: det er regler, som fastsætter

hvilke personer, som kan modtage en bestemt ydelse under hvilke betingelser de kan modtage pågældende ydelse, samt hvor meget af ydelsen, de pågældende har ret til.

Begrebet *filter* dækker over den mekanisme, at reglerne også bestemmer hvem der *filtreres fra* – og altså ikke får adgang til ydelsen. *Filter*-betragtningen stammer fra forsikringsverdenen.

PERSONKREDS-REGLER.

Regler om en ydelses *personkreds* fastslår, hvilke personer der kan modtage pågældende ydelse, såfremt *tildelingskriterierne* er opfyldt.

Eksempler på personkredsafgrænsning er

ALL § 41 om ret til optagelse som medlem i A-kasse

SDPL §§ 2, 3 og 10: lønmodtagere og (andre) arbejdsindkomstoppebærende

BTL §§ 2, 3 og 5 om grupper, der modtager BT

LSS (Lov om social service) § 2 ”Enhver, der opholder sig lovligt her i landet”, ”... midlertidigt ophold i udlandet..” eller som ”har særlig tilknytning til landet, men som på ansøgningstidspunktet ikke har ophold her i landet”

LAS (Lov om aktiv socialpolitik) § 3 stk 1-3 , § 4, og §§ 5 og 12 (hvilke 2 sidstnævnte udsiger hvem der ikke kan få hjælp).

SPL § 2, som forbeholder pension for personer med dansk indfødsret samt personer, som på nærmere angiven vis er stillet lige med indfødte.

TILDELINGSREGLER

fastslår, hvilke betingelser (kriterier) en person skal opfylde for at have ret til en bestemt ydelse – og dermed filtrerer reglerne personer fra, som ikke har ret til ydelsen. Eksempler er:

ALL §§ 53-65

SDPL § 1 stk. 1 og §§ 22-23

LAS § 11 stk 2 og §§ 13, 14, 29 og 34

SPL (fra 1.1.2003) § 12 om alder og §16 om alder og om andre omstændigheder

Nogle tildelingskriterier lægges ’oven i hinanden’, f.ex. LAS §§ 11 stk. 2 og § 14: en kontanthjælpsansøger skal *både* have været ude for en ’ændring i sine forhold’ *og* have mindre formue end 10.000 / 20.000 kr. (...)

UDMÅLINGSREGLER

knytter sig som regel til forhold ved personen eller hendes/hans situation, nemlig *udmålingskriterierne*. Disse regler bestemmer, hvor meget af ydelsen den pågældende har ret til. Udmålingsreglerne findes i lovgivningen, men er også hyppigt nedfældet i interne retningslinier for arbejdet i de organer, der formidler ydelsen. Eksempler:

ALL §§ 46, 47, 51

BTL §§ 2 og 3

SDPL § 9

LAS §§ 25-27, suppleret med fradragsregler efter §§ 30-33. Hertil kommer §§ 34 -40

SPL § 19 jfr §§ 27-31 for pension tilkendt før 1.1.2003 - nu Før tidspensionslov.

SPL §§ 27-32, 14 (folkepension), § 32a (før tidspension) for pension tilkendt efter 1.1.2003

Sondringen mellem de 3 typer **filtreringsregler** er ikke nogen logisk definitiv sondring. Eksempelvis kan man sige, at enkepensionslovens *personkreds* var *kvinder* – men det kunne lige så godt udtrykkes sådan, at *køn* var tildelingskriterium på lige fod med civilstand og alder.

Når det alligevel forekommer hensigtsmæssigt at fastholde begrebet *personkreds*, hænger det sammen med at socialpolitiske initiativer ofte tages med henblik på en bestemt gruppe personer med en bestemt type problemer; og med, at de politiske beslutningstagere under visse omstændigheder direkte ønsker at holde bestemte persongrupper ude fra bestemte ydelser, f.ex. studerende fra kontanthjælp efter LAS (LAS § 12). En ekstra vanskelighed ved sondringen *personkreds* - *tildelingsregler* fremgår af vedtagelsen (2002) af LAS § 11 stk. 3. Reglen om, at 7 års ophold i riget inden for de seneste 8 år er i formen en tildelingsregel for kontanthjælp. Men formålet har været at uligestille danskere og indvandrere med hensyn til kontanthjælp, så reglen er tænkt som en personkredsafgrænsning - en diskriminationsafgrænsning.

Personkreds-, tildelings- og udmålingsregler virker således – i nævnte rækkefølge – som filtreringsmekanismer: som mekanismer, der skal udvirke 1) **at** de grupper af personer, som bærer de problemer, som lovgiver har tænkt sig at afhjælpe gennem p.g.d. lov, får den tilsigtede ydelse, **at** kun disse personer får ydelsen, og **at** de modtager ydelsen i netop det omfang, som lovgiver har tilsigtet:

- 1) at de som har et af lovgiver anerkendt behov, modtager ydelsen
- 2) at de som ikke har behovet, holdes ude fra ydelsen
- 3) at ydelsen svarer til behovet

Om reglerne er hensigtsmæssige kan altså bedømmes på disse 3 kriterier. NB det kan sagtens forekomme, at klientens oplevelse af behov er forskellig fra lovgivers udmålingsregler, især efter '*fast-ydelse*' reglerne i BiL fra 1986, nu LAS.

Hensigtsmæssigheden som målt ved de 3 kriterier må tillige afstemmes med hensynet til ordningernes administrative udformning og finansiering. Så længe (1976-1986) formålet med ydelsessystemet var *forebyggelse af social og økonomisk nedtur* for dem, der fik sociale problemer, og det tillige var et formål at undgå 'overkompensation', oplevede sagsbehandlere og politikere at skulle bruge en del ressourcer på beregning og kontrol. Da folketinget opgav formålet *forebyggelse af social og økonomisk nedtur* ved fast-ydelsesprincippet og senere differentierede lavere satser for

flere grupper, mindskede man kontrol- og beregningsarbejdet, som til gengæld blev afløst af et sæt *handleplan* forskrifter, som antoges egnede til *hurtigere afskaffelse af behov for ydelsen*. Til gengæld øgedes kontrolarbejdet - og brugernes oplevelse af kontrol - væsentligt ved "dyneløfter"-regler i BTL, LAS, SPL.

Som eksempel på anvendelse af personkreds-, tildelings- og udmålingsregler anføres her i hovedtræk filtreringsmekanismerne for sygedagpenge efter SDPL:

- a) *Personkreds* – her filtreres fra:
alle ikke-erhvervsmæssigt beskæftigede personer

- b) *Tildelingsregler* – her filtreres fra:
 - 1) personer, der ikke er ramt af sygdom eller af uarbejdsdygtighed under sygdom
 - 2) lønmodtagere, der har mindre end 74 hhv. 120 t. erhvervstilknytning
 - 3) selvstændige næringsdrivende .. hvis sygdom ikke har varet i 2 uger, medmindre de har sikret sig SDP i medfør af § 20

 - 4) folke- og førtidspensionister, der har modtaget DP i mere end 13 uger inden for de seneste 12 kalendermåneder
 - 5) personer, der har oppebåret DP i 52 uger inden for 18 mdr. (undtagelsesbest.)

- c) *Udmålingsregler*: udmålingen bestemmes for de dagpengeberettigede af:
 - 1) hel eller delvis uarbejdsdygtighed
 - 2) forudgående arbejdsindkomst, evt. reguleret (max. DP udgør 90% heraf)
 - 3) lovens maksimumsbeløb (pr. 01.01.2003 kr. 2.546 kr/uge)

Reglerne kan **dels** være nedfældet direkte i loven, **dels** kan de findes på lavere retligt plan. Ministeriet udsender bindende og/eller vejledende retningslinier og ankeafgørelser (SM-systemet), og socialudvalget bestemmer af og til egne retningslinier for lovens udfyldelse.

Nedenfor anføres eksempler på tildelings- og udmålingskriterier i dansk sociallovgivning. Disse diskuteres grundigt i Bent Rold Andersens bog "Grundprincipper i socialpolitikken" fra 1973, fra hvilken bog eksemplerne er taget (ajourført)

VIGTIGE TILDELINGSKRITERIER I DANSK SOCIALLOVGIVNING				
		Tildelingskriterium	Eks. på anvendelse	Supplerende tildelingskriterium
Faste tildelingsregler	Korte eller mellemlange ydelser	Arbejdsløshed	ADP	ej konfliktramt 26 ugers arbejde inden for 2½ år rådighed Arbejdsbetingelser
		Uarbejdsdygtighed pga. sygdom	SDP	
		Uarbejdsdygtighed pga. ulykke på arbejdsplads	SDP	Lønmodtager
		Barsel	SDP	Arbejdsbetingelser
	Lange ydelser: indkomstbortfald	Alder Varigt manglende arbejdsevne (e. 2002) Invaliditet, hhv. Sociale/arbejds-mæssige forhold (før 1.1.2003)	Folkepension Førtidspension	'Reelt enlig' Samlevende-indkomst
	Lange ydelser: indkomstudjævning	Børn Fysisk/psykisk handicap Huslejerelation	BT BFY IY LSS §§ 28 & 84 Boligsikring, -ydelse	Samliv Kvalitetskrav til bolig, max. indkomst
Skønsmæssig tildeling	Behov i forbindelse med sygdom, samlivsophør, (LAS §§ 11-12)	Forbigående hjælp	Fremmøde i pligtmæssig aktivering	

DE VIGTIGSTE UDMÅLINGSBESTEMMELSER I DANSK SOCIALLOVGIVNING	
Udmålingskriterium	Eksempel på anvendelse
Løbende nutidig indkomst: fradragsprincip suppleringsprincip ubetingede ydelses princip	pension, kontanthjælp (LAS §§ 30-33) boligtilskud (LAS § 34) BFY
Indkomst art	FP grundbeløb
Tidligere indkomst	Dagpenge
Invaliditet	Invaliditetserstatning ASL
Bopælstid	Folke- og førtidspension
Anciennitet	ATP
Forsørgerstilling	Børnetilskud
Indbetalinger	Indekskontrakter, særlig pensionsopsparing e. 2002

Kriterier	Personkreds	Tildelings-kriterier	Udmålings-kriterier	Finansiering
Aldersgrupper				
1 Børnefamilie-ydelse	Alle børn med (lovligt) ophold i Danmark	Fødsel, forældres skattepligt i Danmark	Fast regel – alder 0-2 år 3-6 år 7-17 år	Staten - skat
2 Børnetilskud	Alle børn	Forældres forsørgerstatus: enlig eller pensionist Forsørgerstatus: studerende	Antal børn, Tilskud pr. barn Ekstra til første Studerende (husstandsindkomstregulering) Flerbørnstilskud.. Adoptionstilskud	Staten
3 Børnebidrag	Retsligt enlige forældre	Ikke-samlevende med bidragspligtig	Bidragspligtiges indkomst	Staten
4 Friplads i daginstitution	Forældre med børn i daginstitution	Ansøgning Evt. socialpædagogiske hensyn	Husstandsindkomst	Kommune
5 Statens uddannelsesstøtte	Uddannelsessøgende, >18 år, dansk statsborger eller ligestillet	Studieaktiv ved godkendt uddannelse	Faste beløb afh. af Status som forsørger, samlevende, hjemme- eller udeboende i.f.t. forældre Egen indkomst.	Stat
6 Boligsikring	Lejere Pensionister, som er ejere/andelshavere v. pensionering efter ny førtidspensionslov	Status som lejer	Husstandsindkomst Antal voksne og børn i husstand Boligudgift Boligstørrelse	Stat 50% Kommune 50% (særregler)
7 Bologydelse	Alderspensionister, Førtidspensionister efter 1984-lov	Alders pensionist Førtidspensionist	Husstandsindkomst Antal voksne og børn i husstand Boligudgift Boligstørrelse	Stat 75% Kommune 25% (særregler)
7 Dagpenge ved fødsel	Arbejdsindtægtsafhængige (lønarbejdere og selvstændige)	Barsel, adoption Mor: 4 u. før fødsel .. Far: efter fødsel	Hidtidig timeløn x faktisk time antal , højst DP-max. NB for personer med løn under barselsfravær betaler kommunen dagpenge(refusion) til arbejdsgiver I alt 84 uger til mor + far tilsammen.	Arbejdsgiver: forebyggende undersøgelser. Stat
8 Dagpenge ved sygdom	Arbejdsindtægtsafhængige (lønarbejdere og selvstændige)	Sygdom, herunder tilskadekomst - hvis i behandling. Forudgående 8 ugers ansættelse og mindst 74 AT	Hidtidig timeløn x faktisk time antal , højst DP-maksimum. NB for personer med løn under sygdom betaler kommunen dagpenge(refusion) til arbejdsgiver. Varighedsbegrænsning	Arbejdsgiver 2 uger. Derefter kommune. Stat refunderer kommunens første 4 uger 100%, de næste 46 uger 50%. Arbejdsgiver-forsikring.

Administration	Relation til Socialt arbejde	Lov - oprindeligt, vigtigste ændringer	Aktuelle og fremtidige dilemmaer	Dækningsprocent: Satser 2003.07.01 APW 2003
Skattemyndighed	Ingen – dog: indb. om fravær	(1903) 1987		12900 kr./år 4,1% 11700 kr./år 3,7% 9200 kr./år 2,9%
Kommune	Ingen – dog: kontrol af betingelsers opfyldelse	(1902) 1986		
Kommune	Ingen – dog: kontrol af evt. samliv med bidragspligtig	(1888) 1986		
Kommune	Ingen – Dog evt. beslutning om soc.pæd. friplads	1976 Bistandslov 1997 L Social Service		
Stat: SU-styrelsen	Ingen	(19 .. om Ungdoms Uddannelsesfond) 1995 L. Statens Uddannelsesstøtte		
Kommune	Ingen – dog: kontrol af evt. samliv	Lov om Individuel boligstøtte 1991		
Kommune	Ingen – dog kontrol af evt. samliv	Lov om Individuel boligstøtte 1991		
Arbejdsgiver, kommune	Ingen direkte. Kommunen har opfølgingspligt og tilbyder sundhedspleje	1989 med senere ændringer		
Arbejdsgiver, kommune	Sygdom anmeldes til kommune. Opfølgning hver 8. uge. Kommunal samtale med borger.	1989 med senere ændringer	Ydelsesmaksimum og Varighedsgrænser beskærer mulighed for at forebygge social deroute Årligt faldende kompensationsgrad	166550 kr./år = 52,6%

Kriterier	Personkreds	Tildelings-kriterier	Udmålings-kriterier	Finansiering
Aldersgrupper				
9 Dagpenge ved arbejdsløshed	Arbejdsindtægts- afhængige (lønarbejdere og selvstændige) under 65 år	Ledighed. Mindst 1 års medlemskab, 52 ugers fuldtids beskæftigelse inden for seneste 3 år.	90% af hidtidig indkomst, dog højst DP-maksimum. Varighed: højst 4 år inden for 6 år, dog højst 30 mdr.	Medlemsbidrag, stat.
10 Kontanthjælp	Enhver med lovligt ophold i Danmark	Mangel på mulighed for at skaffe det nødvendige til egen og familiens forsørgelse. Ophold i riget seneste 7 af 8 år. Vilje til aktivering/job	Fast beløb afh. af alder og forsørgerstatus. Fradrag for samtidig indkomst. Mulighed for sær- ydelse. Nedsættelse efter 6 hvv. 9 mdr. (disp.)	Kommune 50% Stat 50% refusion
11 Starthjælp	Som 10	Ophold i riget <7 af seneste 8 år	Fast beløb	Kommune 50% Stat 50% refusion
12 Introduktionsydelse	Nyankomne udlændinge med lovligt ophold i riget	Som starthjælp	Fast beløb ...	Kommune 25% Stat 75%
13 Revalidering	Enhver med lovligt ophold i Danmark	Begrænsninger i arbejdsevnen	Fast beløb: DP-max < 25 årige: ½xDPmax Etableringshjælp	Kommune 50% Stat 50% refusion
14 Ledighedsydelse	Personer, der er visiteret til fleksjob	Begrænsning i arbejdsevne – visiteret til fleksjob indtil ansættelse i fleksjob eller ved ledighed efter fleksjob	91% af DP max, højst hidtidig indtægt	Kommune 50% Stat 50% refusion (dog 35% i særlige tilfælde)
15 Arbejdsgiver- tilskud (aktivering, flexjob m.v.)	Arbejdsgivere	Ansættelse af person(er) i aktivering hvv. fleksjob	Aktivering m.v.: tilskud pr. arbejds- time, efter skøn over arbejdsevne Fleksjob: 50% / 66% af overenskomst- mæssig løn	Kommune – statsrefusion på 50% af udgifter til aktiverede Statsrefusion 65% af udg. til fleksjob m.v.
16 Medicintilskud, handicap kompenenserende ydelser	Børn og voksne med udgiftskrævende handicap. § 28 § 84	Handicap	Faktiske udgifter udover ca. 6000 kr/år ("bagatelgrænse" 500 kr/md)	Kommune 50% Stat 50% refusion
17 Førtidspension	Statsborgere og dermed ligestillede Mindst 10 år i riget mindst 10 år mellem 15 og 65 år	Varigt nedsat erhvervssevne, uden mulighed for selv- forsørgelse	Ophold i landet: antal års ophold i riget x 40-dele af pension. Supplerende: egen og samlevende/ægtefælle 's indkomst hhv. arbejdsindkomst. Mulighed for tillæg	Kommune, statsrefusion 35%, dog visse tillæg 50%, andre tillæg 75%

Administration	Relation til Socialt arbejde	Lov - oprindeligt, vigtigste ændringer	Aktuelle og fremtidige dilemmaer	Dækningsprocent: Satser 2003.07.01 APW 2003
Arbejdsløshedsforsikringskasse	Ingen. Dog: opfølgningssamtaler, rådighedskontrol.	(1907) Lov 114 af 24/3 1970 om arbejdsløshedsforsikring m.v.. Lbk. 708 13/8 2003		166550 kr./år 52,6%
Kommune	Rådgivning Aktivering – plan	Lov om aktiv socialpolitik Lbk 708 13/8 2003 § 11 jfr. § 25-41		130308 kr./år sats for enlig forsørger = 41,1% 98064/ sats for enlig ikke-forsørger >25 år = 31,0%
Kommune	Rådgivning Aktivering – plan	Lov om aktiv socialpolitik Lbk 708 13/8 2003 § 11 jfr. § 25 stk.11ff		78996 kr./år sats for enlig forsørger = 24,9%
Kommune	Rådgivning Aktivering - plan	Integrationslov § 27 henv. t. LAS § 25 stk. 11 ff.		
Kommune	Rådgivning - revalideringsplan	Lov om aktiv socialpolitik		
Kommune	(opfølgning? – bekg.)	Lov om aktiv socialpolitik kap. 7 § 74, § 74a-i		
Kommune	(opfølgning? Bekg?)	Lov om en aktiv Beskæftigelsesindsats Kap. 12 §§ 51-68		
Kommune	Normalt rådgivning til pgl. hhv. familien	Lov om social service § 28 vedr. børn § 84 vedr. voksne	Tildeling, udmåling og "bagatelgrænse" giver ofte anledning til konflikt mellem klient og kommune	
Kommune	Rådgivning mhp. forsøg på revalidering hhv. fleksjobplacering forud for tildeling	Lov om social Pension Lov om førtidspension (før 2003)		

Kriterier	Personkreds	Tildelings-kriterier	Udmålings-kriterier	Finansiering
Aldersgrupper				
18 Folkepension	Statsborgere og dermedigestillede Mindst 10 år i riget mindst 10 år mellem 15 og 65 år	Fyldt 65 år	Ophold i landet: antal års ophold i riget x 40-dele af pension. Supplerende: egen og samlevende/ægtefælle's indkomst hhv. arbejdsindkomst. Mulighed for tillæg	Kommune – 100% stats refusion, visse tillæg 50%, andre tillæg 75%
19 ATP	Lønarbejdere	Fyldt 65 år		1/3 medlemsbidrag 2/3 arbejdsgiverbidrag
20 Arbejdsmarkeds-pension	Lønarbejdere	Oftest mindst 60 år (vedtægtsbestemt)	Opsparings størrelse – Tidlig tilbagetrækning: lav pension, sen tilbagetrækning: høj pension	Oftest 1/3 medl.bidrag, 2/3 arbejdsgiverbidrag – aftalt % af løn
21 Tjenestemandspension	Statslige og kommunale tjenestemænd + visse koncessionerede selskaber	Oftest mindst 60 år (lov- hhv. reglementsbestemt)	Anciennitet & lønniveau	Arbejdsgiver, evt. i form af "pensionsforsikring"
22 Kalve-ophørsstøtte	Landmænd, der i årene 2000-2002 opdrættede fedekalve	Opdræt af fedekalve 2000-2002. Nu: et antal hektar landbrugsjord, evt. brak.	Antal kalve pr. år	Staten / EU

Administration	Relation til Socialt arbejde	Lov - oprindeligt, vigtigste ændringer	Aktuelle og fremtidige dilemmaer	Dækningsprocent: Sats 2003.07.01 APW 2003
Kommune	Ingen	Lov om social pension		
ATP (fond)	Ingen	Lov om Arbejdsmarkedets Tillægs Pension		
Pensionskasser (under forsikringslov) – oftest paritetisk ledet. Ofte kombineret alders- og invaliditets-pensionsordning	Ingen	Aftalebestemt. Indbetalinger beskattes ikke, jfr. skattelovgivning	Lav løn + kort erhvervskarriere = lav alderspension, ofte kombineret med høj risiko for invaliditets-pensionering	
Stat: Hypotekbank Kommuner: Kommunernes pensionsforsikringsanstalt				
Landbrugsministeriet	Ingen	?	?	

Satser pr. 1.7.2003

APW: Average Production Worker – den gennemsnitlige industriarbejder tjente i 2003 kr. 316.772 kr. 26.398 kr/md

OECD: Taxing Wages. Selected tables and Graphs. 15.03.2004. Spørgsmål: er der angivet Gross Wage incl. AMB?

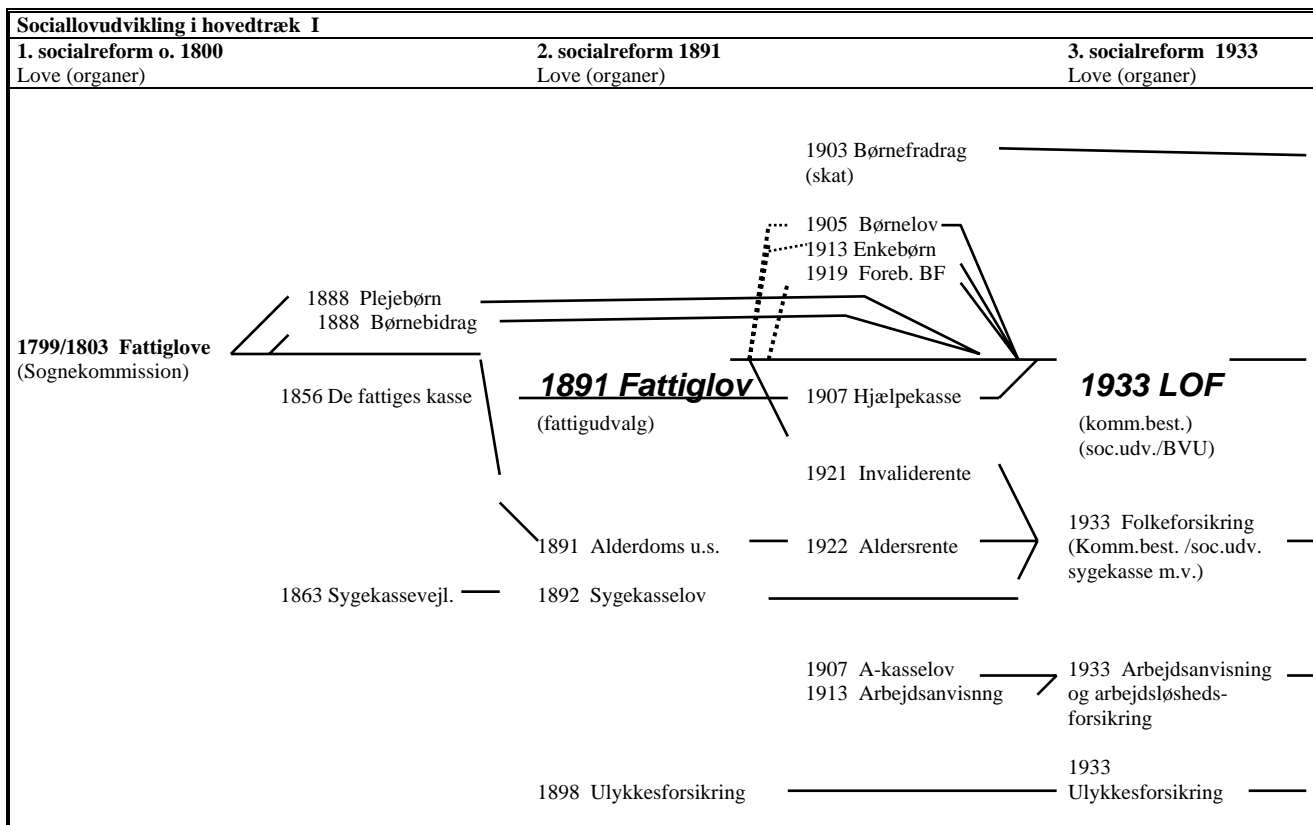
Satsregulering: Finansministeriet: Dokumentationsskema for beregning af årslønudviklingen fra 2000-2001, 2001-2002, 2002-2003 fra Mikael Trier.

APW indberetninger til OECD: Tlf. kt. Frederik Hansen, Finansministeriet 33923333 2004.11.25

Historien og socialpolitikken

	1780	1790	1800	1810	1820	1830	1840	1850	1860	1870
YDRE VERDEN	1776 Wealth of nations	1789 Revolution i Frankrig		1814 Napoleon krigene slut		1830 juli-revolution i Frankrig	1848 Februarrevolution i Frankrig	1859 Darwin: arternes oprindelse	1866 Prøjsisk-Østrigsk krig	1870 Tysk-fransk krig Pariser-kommunen
DANSK POLITIK	1786 Den store landbokommission 1788 Stavnsbåndet ophæves 1789 Den store skolekommission		1807 Dansk krigs-deltagelse 1809 Forordn. om de lærde skoler 1813 Statsbankerot 1814 Almueskoleforordning		1834 Stænderforsamlinger 1834 Fædrelandet 1837 Købstads-kommuneordning Liberalismen på fremmarch		1848 'martsdagene' 1849 juni-grundloven 1841 land kommunalordning 1848-1851 første slesvigske krig 1848 Rødding højskole 1857 næringsfrihedslov		1864 2. slesvigske krig 1866 Revision af grundlov	1870 Venstre 1870 Socialdemokratiet
DANSK ØKONOMI	.. Florissant handel .. fæsteafløsning		1807-1826 Depression. Fæsteafløsningen går i stå			ca 1828 - 1856 Kornsalgsperiode, igen vækst i selveje		1835-1855 vækst i håndværk (industri) ca. 1845 ... betydelig vækst i inden- og udenrigshandel	1860.. Jernbane-ekspansion Dampskibs-ekspansion Sejlskibsekspansion	
DANSK SOCIALPOLITIK	1. socialreform 1799, 1803 Fattigreglementer		1809 Fattigstempel		1824 Ægteskabsforbud 1828 Børneasylter 1837 Forening til 'Forsømte børns frelse'		1849 Grundlov: fattige har ret til forsørgelse Fattig-hjælps modtager mister valgret	1856 Lov om "De fattiges kasse" - tænkt baseret på frivillige gaver	1863 Sygekasse-henstilling 1873 fabrikslov	
ORGANISATIONER			1810 Sparekasser 1807 Kongeligt Døve-institut	1811 Kongeligt Blinde-Institut	1827, 1830, 1833 Børnehjem 1828 Børneasylter 1837 Foreningen til forsømte Børns Frelse				Sygekasser vokser 1867 Plejehjemsforening Langeland 1876 Dansk Røde Kors	

1880	1890	1900	1910	1920	1930	1940	1950	1960	1970	1980	1990	2000
	Tysk flådeoprustning	1914-1918 Verdenskrig 1918 Russisk revolution		1929 Økononisk verdenskrise	1933 Hitlers valgsejr 1937 München aftale	1939-1945 Verdenskrig 1947 Koldkrig 1949 Nato	1951-52 Vesteuropæisk lavkonjunktur 1950-1952 Koreakrig 1958 EF dannes 1958 EFTA dannes		1973 Oliekrise	1989 Berlinmur falder	1990 Tysk genforening 1992 Iraq-krig 1992 NAFTA-aftale Edinburg-aftale	2001 WTC-bombe. Afghanistan-krig 2002 Bushmen's flertal i USA's senat
ca. 1880.. Forfatningskamp 1883.. København befæstes 1884 S i Folketinget Langsom vækst i arbejderbevægelse		1901 systemskifte: Deuntzer 1905 RV stiftes	1910 Arbejdsretten 1914 Radikal regering		1933 Kanslergade-forlig	1940 Danmark Regulerings-økonomi	1950 Valg. V-regering 1953 Grundlov 1953 Valg. S-regering 1957 Valg S+R+Rf regering		1971 Valg. S-regering 1972 EF-afstemning 1973 Valg. V-regering div. kriseforlig 1976 S opgir Keynes 1978 Valg SV 1979 Valg S		1990 Valg VK-regering 1992 EU-nej 1993 Tamilsag slut. A-regering 1993 EU-ja 1994 EU parlamentsvalg 1994, 1998 FT valg	
	1890 S valgt i landkreds 1891 V-K forlig: provisorie-ophør, 2. socialreform 1899 Septemberforlig			1920 Nordslesvig indlemmet i Danmark 1920 Påskekrise 1920 V-regering 1924-26 S-regering 1926-29 V-regering 1929- SR-regering		1945 Valg. Venstre-regering 1947 Valg. S-regering		1963 'Helhedsløsning' 1964, 1966 Valg. S-regering. 1968 Valg. VKR regering		1981 Valg S-regering 1982 C-regering (Scchlüter) 1984, 1987 valg. 1986 EF-pakke. Kartoffel-kur		2001,05 Valg VK-regering (Fogh R) 2006 Struktur-reform
ca. 1875-1895 Depression, landbrugsomstilling ca. 1895 – kraftig industrivækst			1914-18 Krigs-økonomi Vare-knaphed Gullasch-expansion	1920- Deregu-lering Ujævn vækst. Deflation	1931- Krise-økonomi Valuta-central. Høj ledighed	1940-45 Krigs-økonomi Regule-ring, ratione-ring Konflikt-forbud	1950-57 Ujævn vækst Svag landbrugsekspor pga. protektionisme 1954-1955 Kriseforlig 1957 Industrivækst, boligbyggerivækst, vækst i off. sektor: sundhed, uddannelse	1973.. Øk. krise. Besk.fald i privat sektor Vækst i offentlig sektor	1985-87 Øk. opsving 1988-93 Øk. nedtur	ca 1994.. moderat økon. opsving. Vækst i beskæftigelse	moderat vækst fortsætter. Reg. ledighed o. 5% Reel: o. 8%	
1888 Børnebidrag. Plejebørn 1884 Samfund og hjem for vanføre 1889 Frøbel-forening	1891. 2. socialreform 1891 Fattiglov 1892 Sygekasselov 1892 Alderdoms-understøttelseslov 1899 (arbejds-) Ulykkesforsikringslov 1894 Plejehjemsforen.	1905 Børnelov 1907 Hjælpekasselov 1907 A-kasselov 1901 Folkebørnehave-forening	1913 Arbejdsanvisning 1919 Lov om Forebyggende børneforsorg (tillader kommunale tilskud til inst.)		1933 3. socialreform Arbejdsløshedsforsikring m.v. Folkeforsikring Ulykkesforsikring Offentlig forsorg: kontanthjælp: nederste sikkerhedsnet 1933 Ungdomsledige 1937 Svang.hyg. 1939 Mødrehjælp	1948 Dansk Ungdoms Fællesråd Flere sygdoms foreninger	1950 Døve 1954 Folke- og invalidepension 1956 Blinde 1956 Erhvervs-hæmmede 1959 Enker	1960 Revalidering 1961 LOF 1961 B & U 1964 Socialreform-kommission græsrodsorganisatio-ner i vækst	4. socialreform 1970 Kommunal inddelingsreform Socialstyrelseslov 1973 Sygesikring 1973 Sygedagpenge 1976 Bistandslov: kontanthjælp = tryghedssikring 1978 Jobtilbud 1979 Efterløn	1980 Særforsorg udlægges 1980 BiL ændr. - tilbagebetaling 1986 BiL: fast takst Ydelsesniveau sænkes 1983 Center for Frivilligt arbejde	1990 Unge-pakke 1992 Aktivering 1994- AL-dagpenge i kortere tid, støttet beskæftigelse giver ikke DP-ret 1998 BiL opdeles i 3 love - kontanthjælp: nederste sikkerhedsnet 1998 Efterlønsbeskæring (S+V forlig)	2001 FP-reform vedtages: DP niveau for enlige 2002 lav ydelse til indvandrere

sociallovudvikling i hovedtræk II

4. socialreform 1970-
Love (organer)

